

Питання 27. Київський університет у роки національних визвольних змагань(1917-1920рр).

В роки революційних зрушень у 1917–1920 рр., особливо у січні 1918 року, в Україні обговорювалася ідея відкриття національних університетів. М. С. Грушевський, М. П. Василенко, І. М. Ганицький, В. І. Вернадський, О. С. Грушевський та інші діячі української науки й культури вважали за доцільність відкриття українського університету в стінах Університету св. Володимира. Передбачалося, що у такі скрутні роки недоцільно нищити наявну університетську науку, а краще створювати паралельні навчальні заклади з українською мовою викладання. "Університет має плекати українську науку. Не будемо слухати солодких сірен, які приємно на всі ноти співають, що наука не знає національності", – писав О. С. Грушевський. Русофоби, на його думку, підпирали російську науку й нищили "зародки української науки".

У лютому 1919 р. більшовики зайняли Київ. Університет Св. Володимира та Київський український державний університет було об'єднано в одну установу - Київський університет - із головним завданням підготовки радянської інтелігенції. З 1919 р. на території радянської України починає діяти Народний комісаріат освіти, що відповідав за розвиток шкільної, середньої та вищої освіти. В університетах скасовувалися всі так звані "буржуазні пережитки", а самі вони втратили будь-яку автономію: було ліквідоване керівництво університетів (ректори, проректори), замість них вводилась посада комісара вузу, крім цього, відмінялись всі вчені ступені та звання. Радянський уряд ставив за мету повне підпорядкування університетів завданням соціалістичної революції. Проте, навіть у такому вкрай обмеженому вигляді університети, на думку керівників Наркомату освіти УСРР, не мали права на існування. Вони були оголошені "буржуазними" центрами, яким не місце у новому комуністичному суспільстві.

Внаслідок цих реформ у 1920 р. Київський університет (поряд з іншими університетами України) було розформовано. На базі медичного факультету було організовано окремий медичний інститут, юридичний факультет передали Інституту народного господарства. З історико-філологічного, фізико-математично-природничого факультетів університету, Київського учительського інституту та Київських вищих жіночих курсів було створено Вищий інститут народної освіти ім. М. Драгоманова (з 1926 р. - Київський інститут народної освіти). Кількість студентів-українців у цьому навчальному закладі сягала 65%.